

1. Yleistä	2
2. Linnustonsuojelu ja -tutkimus	3
2.1 Lintulajit	4
2.2 Lintualueet	6
2.3 Elinympäristöt	7
2.4 Muu kansallinen suojelu ja tutkimus	8
2.5 Kansainväliset suojeluasiat	9
3. Lintuharrastuksen edistäminen	10
3.1 Tapahtumat.....	10
3.2 Tiira-lintutietopalvelu	11
3.3 Retkikummitoiminta	12
3.4 Lasten ja nuorten toiminta	13
3.5 Muu toiminta lintuharrastuksen edistämiseksi.....	14
4. Tiedotus ja julkaisut	15
4.1 BirdLife-lehti.....	15
4.2 Linnut-lehti.....	15
4.3 Linnut-vuosikirja.....	16
4.4 Ornis Fennica	16
4.5 Lintulehtiportaali	16
4.6 Verkkoviestintä	17
4.7 Muu tiedotustoiminta	17
5. Järjestötoiminta	18
5.1 Jäsenyhdistykset ja paikallistoiminta.....	18
5.2 Jäsenyhdistysten toiminnan tukeminen.....	19
5.3 Huomionosoitukset	20
5.4 Kansainvälinen järjestötoiminta	21
6. Hallinto	21
6.1 Edustajisto	21
6.2 Liittohallitus	22
6.3 Toimikunnat	22
6.4 Henkilökunta ja toimitilat	23
6.5 Jäsenyydet ja edustukset.....	24
7. Talous	25
7.1 Jäsenet.....	25
7.2 Vuosi- ja kuukausitukijat	25
7.3 Linnustonsuojeluklubi	25
7.4 Kertalahjoitukset.....	25
7.5 Muu varainhankintatyö	25
7.6 Valtionavustukset	25
8. Suomen Lintuvaruste Oy	26

1. Yleistä

BirdLife Suomi ry, BirdLife Finland rf on 30 lintutieteellisen- ja lintuharrastusyhdistyksen sekä lähes 26 000 henkilöjäsenen ja -tukijan keskusjärjestö sekä valtakunnallinen nuorisotyötä tekevä järjestö. BirdLife Suomi edistää linnustonsuojelua, lintuharrastusta ja -tutkimusta sekä toimii luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja kestäväen kehityksen puolesta paikallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla. BirdLifen toiminta perustuu laajaan asiantuntija- ja vapaaehtoistyöhön, taloudelliseen tukeen ja aktiiviseen osallistumiseen. Jäsenyhdistysten valitseman edustajiston hyväksymää toimintasuunnitelmaa toteuttavat BirdLife Suomen hallitus ja henkilökunta, luottamushenkilöt ja vapaaehtoiset.

BirdLife Suomi on maailmanlaajuisen, noin 120 maassa toimivan BirdLife Internationalin jäsenjärjestö. BirdLife Internationalilla on noin 3 miljoonaa henkilöjäsentä sekä 11 miljoonaa tukijaa. BirdLife International on maailman suurin ympäristöjärjestöjen verkosto ja johtava linnustonsuojelun asiantuntija, joka toimii kaikissa maanosissa ja keskittyy luonnon monimuotoisuuden, lintulajien, lintupaikkojen ja elinympäristöjen suojeluun. Toiminnan tarkoituksena on parantaa luonnon ja lintujen suojelun tasoa sekä ihmisten elämänlaatua. BirdLife Suomi toteuttaa soveltuvin osin BirdLife Internationalin Euroopan toimintaohjelmia.

Vuosi 2021 oli BirdLife Suomen 49. toimintavuosi. Toiminnan tarkoitusta toteutettiin muun muassa seuraavasti:

- Yhdessä muiden suojelujärjestöjen kanssa tehdyn työn tuloksena luonnonsuojeluun saatiin 100 miljoonan euron vuosittainen valtion lisärahoitus.
- Olimme tekemässä lintujen alueellista uhanalaisuusarviointia, joka julkaistiin keväällä 2021. Suomen linnuston uhanalaisuusarviointi perustuu valtaosin BirdLifen jäsenten ja tukijoiden tuottamaan lintutietoon.
- Osallistuimme vuoteen 2030 ulottuvan HELMI-elinympäristöjen kunnostus- ja hoito-ohjelman laadintaan.
- Luontojärjestöjen lakialoite avohakkuiden kieltämiseksi valtion mailla johtaa Metsähallituksen tuottotavoitteiden kohtuullistamiseen ja avohakkuiden vaihtoehtojen lisääntymiseen.
- Uhanalaisten eläinlajien metsästyksen lopettamista ja turvetuotannon kieltämistä koskevat kansalaisaloitteet etenivät eduskunnan käsittelyyn.
- Julkaisimme ensimmäistä kertaa Suomen linnuston tila -raportin.
- Tiira-lintutietopalveluun tallennettiin yli kaksi miljoonaa lintuhavaintoa. Tiiran uudistaminen tehostui lisäresurssien ansiosta. Tiirassa oli vuoden lopussa lähes 24 miljoonaa havaintoa.
- Edistimme satojen elinympäristöjen ja luontoharrastuspaikkojen säilymistä Tärkeät lintualueet -hankkeen avulla.
- Annoimme yhdessä aluejärjestöjemme kanssa kymmeniä lausuntoja lainsäädäntö- ja rakennushankkeista, suunnitelmista ja kaavoituksesta, mitkä johtivat muun muassa lakiehdotuksien ja kaavojen parannuksiin.
- Alueellisten yhdistyksiemme valitukset menestyivät oikeudessa, mikä johti kaavojen kumoamisiin ja luontoarvojen parempaan huomiointiin kaavoituksessa ja muissa hankkeissa. Avustimme tarpeen mukaan valitusten laadinnassa.
- Avustimme hallintoa lintujen aiheuttamien satovahinkojen ehkäisemiseksi.

- Jatkoimme työtä heinäkurpan ja valkoselkätikan suojelemiseksi ja niiden pesimäalueiden selvittämiseksi.
- Lyijyhaulien käyttö kosteikoilla tapahtuvassa metsästyksessä kiellettiin. Kielto astuu voimaan siirtymäajan jälkeen.
- Talousmetsiä koskevan FSC-sertifioinnin uudistuksen kansalliset neuvottelut saatiin päätökseen.
- Teimme työtä, jotta lintujen laiton tappaminen Välimerellä ja muualla Euroopassa vähenisi. Tuimme Libanonin BirdLifen metsästyksenvalvojen työtä lahjoitusvaroilla.
- Pihabongaus-tapahtumaan osallistui yli 23 500 henkilöä noin 16 000 paikalla. Pihabongaus on Suomen suurin luontoharrastustapahtuma.
- Muut valtakunnalliset tapahtumat tavoittivat tuhansia linnuista kiinnostuneita: Bongaa päivä pihalla -tapahtumaan osallistui yli 6 200 ihmistä 3 900 pihalla ja Pönttöbongaukseen osallistuttiin yli 4 000 paikalla.
- Tuhannet lapset ja nuoret saivat luontokokemuksia ja tietoa lintuharrastuksesta Lasten lintuviikko -tapahtuman (5 500 osallistujaa), Pihabongauksen koululaisviikon (2 700 osallistujaa) ja jäsenyhdistysten järjestämien muiden tapahtumien kautta.
- Tunnista 100 lintulajia -haaste innosti tuhansia uusia lintuharrastajia ympäri Suomen. Rekisteröityneitä osallistujia haasteessa oli 5 300.
- Lintulive-suoratoistolähetykset keräsivät yli 150 000 katsojaa.
- Vuoden aikana BirdLifeen ja jäsenjärjestöihimme liittyi yli 3 500 uutta jäsentä ja tukijaa.

Kattojärjestö BirdLife Internationalin kautta olimme mukana suojelemassa lintuja sekä niiden tärkeitä levähdys-, ruokailu- ja pesimäpaikkoja ympäri maailmaa. BirdLife Internationalin painopisteinä olivat muun muassa hankkeet muuttoreittien turvaamiseksi, äärimmäisen uhanalaisten lajien suojelutyö, lintujen laittoman metsästyksen ja pyydystämisen vastainen työ sekä EU:n luonnonsuojelupolitiikan edistäminen.

BirdLife Suomen toimintaa ohjasi toimintastrategia vuosille 2021–2023. Varainhankinnan painopisteinä olivat vuosi- ja kuukausitukijoiden sekä jäsenten hankinta ja paikallisen varainhankinnan tukeminen. Järjestötoiminnassa panostettiin Tiira 2:n tekemiseen, valtakunnallisten lintuharrastustapahtumien kasvattamiseen ja nuorisotyön kehittämiseen. Suojelutyön painopisteinä olivat kosteikkolinnustotyö, IBA-alueiden päivittäminen ja talousmetsien FSC-standardin uudistamistyö.

2. Linnustonsuojelu ja -tutkimus

BirdLife Suomen tavoitteena on lintujen suojelutilanteen parantaminen. Suojelutoimintaa ohjasivat BirdLife Suomen suojelutoimintastrategia vuosille 2021–2023 sekä BirdLife Internationalin suojeluohjelmat ja tavoitteet.

BirdLife Suomen suojelutyön painopistealueina olivat linnuille tärkeiden alueiden ja reittien turvaaminen, toimiminen lintujen uhanalaistumisen pysäyttämiseksi ja elinvoimaisten lintukantojen saavuttamiseksi sekä suojeluviestinnän kehittäminen. Suomen kannalta tärkeimmät BirdLife Internationalin suojeluohjelmat ovat tärkeiden lintualueiden (IBA) kartoitus, seuranta ja suojelu, elinympäristöjen suojeluohjelmat sekä uhanalaisten lajien suojeluohjelmat.

BirdLife Suomen tutkimustoiminnan tavoitteena on kerätä ja tuottaa tietoa lintujen ja muun luonnon suojelun avuksi. Aineiston tuottavat pääosin vapaaehtoiset lintuharrastajat. Valtakunnallista linnustonseurantaa edistetään yhteistyössä Luonnontieteellisen keskusmuseon (Luomus) kanssa. BirdLifen omissa tutkimushankkeissa on viime vuosina keskitytty tärkeiden lintualueiden tunnistamiseen ja seurantaan. Lisäksi BirdLife toimii yleisesti lintuihin kohdistuvan tutkimuksen edistämiseksi.

Suojelutoimintaa koordinoivat BirdLife Suomen hallitus ja toimikunnat yhdessä henkilökunnan kanssa. Suojelutyötä toteuttivat BirdLife Suomen henkilökunta, vapaaehtoiset ja BirdLifen jäsenyhdistykset.

2.1 Lintulajit

Vuoden lintu 2021 oli pikkutikka. Vuoden lintu -koordinaattorina toimi Raimo Seppälä. Hankkeessa selvitettiin pikkutikan nykyinen levinneisyys ja laadittiin uusi kannanarvio huonosti tunnetulle lajille. Jäsenyhdistysten inventoinneissa lajista kertyi ennätysmäärä havaintoja.

Linnut-vuosikirjassa julkaistiin artikkeli vuoden 2020 linnusta, äärimmäisen uhanalaisesta peltosirkusta.

Hanketta äärimmäisen uhanalaisen heinäkurpan soidinpaikkojen suojelun edistämiseksi jatkettiin. Lajin päälevinneisyysalueella Itä-Suomessa tehdyissä kartoituksissa löydettiin 76 soidintavaa heinäkurppakoirasta ja 12 muuta yksilöä. Eniten kurppia (51) löydettiin Etelä-Karjalasta.

Etelä-Karjalan lintutieteellisen yhdistyksen kanssa tehtiin kevätkaudella tehostetusti kartoituksia Etelä-Karjalan valkoselkätikkojen tärkeimpien pesimäpaikkojen ja kannankehityksen selvittämiseksi. Kartoitukseen saatiin apuraha Raija ja Ossi Tuuliaisien säätiöltä.

Valtakunnallista linnustonseurantaa toteutettiin yhdessä Luonnontieteellisen keskusmuseon kanssa. Yhdistyksiä kannustettiin edistämään vakiolinja-, vesilintu- ja talvilintulaskentoja toimialueillaan. Valmisteltiin Suomen 4. lintuatlashanketta (2022–2025) yhdessä Luonnontieteellisen keskusmuseon kanssa. Ylläpidettiin Lintulaskijat-sähköpostilistaa ja julkaistiin valtakunnallisten seurantojen tuloksia Linnut-vuosikirjassa sekä Linnut- ja BirdLife-lehdissä. Suomen linnustonseuranta-aineistoa käytettiin myös vuonna 2021 julkaistussa Euroopan lintujen uhanalaisuusarviossa.

Vuoden 2020 tammikuussa tehtyjen valtakunnallisten vesilintulaskentojen tulokset ja talvehtivien vesilintujen kannanarviot julkaistiin Linnut-vuosikirjassa.

Järjestettiin yhdessä Luomuksen kanssa lintulaskijatapaaminen 13.2. etäyhteyksin. Tapaamisessa esiteltiin monipuolisesti linnustonseurannan tuloksia ja menetelmiä sekä opastettiin laskentojen tekemiseen. Tapaamiseen osallistui lähes 100 henkilöä.

Järjestettiin yhdessä Luomuksen kanssa lintulaskentakurssi maaliskuu–huhtikuun vaihteessa etäyhteyksin. Kolme arki-iltaa käsittäneen kurssin esityksiä seurasi enimmillään peräti 180 kuulijaa.

Kerättiin tietoa Suomen linnustosta ja linnuston muutoksista yleisötapahtumien, kuten Pihabongauksen ja Pönttöbongauksen, avulla (ks. 3.1).

Osallistuttiin muun muassa lintujen uhanalaisuuden arvioinnista vastaavan lintutyöryhmän toimintaan. Työryhmä päivitti vuonna 2021 lintujen suojeluarvot, jotka julkaistaan vuonna 2022. Työryhmän tekemä lintujen alueellinen uhanalaisuusarvio julkaistiin vuonna 2021.

Osallistuttiin valkoposkihanhen runsastumista ja sen aiheuttamia satovahinkoja koskevaan julkiseen keskusteluun. BirdLife korosti satovahinkojen ehkäisemiseksi tarvittavan maisematason hallintaa, jossa hanhien luontaisesti suosimille alueille perustetaan hanhia varten viljeltyjä lintupeltoja.

Suomessa pesivien valkoposkihanhien laskennoissa 4.–5.9. havaittiin 31 146 hanhea. Lajin syyskanta on ollut lievässä laskussa jo kahtena peräkkäisenä vuotena.

Selvitettiin Suomessa syksyllä olevien merimetsojen kokonaismäärää aktivoimalla lintuharrastajia kirjaamaan merimetsohavainnot huolellisesti Tiira-lintutietopalveluun. Selvityksen tulokset julkaistaan vuonna 2022. Hanke kuuluu merimetsotyöryhmä 2:n raportissa todettuihin toimenpiteisiin.

Jatkettiin työtä haahkan kesäaikaisen metsästyksen lopettamiseksi. BirdLifen EU:n komissiolle tekemää kantelua edistettiin yhteistyössä BirdLifen Euroopan toimiston kanssa. Manner-Suomen rannikkoalueilla sallitun kesämetsästyksen osalta prosessi on EU:ssa vielä kesken.

Tehtiin maa- ja metsätalousministeriölle aloite vesilintujen hämärämetsästyksen kieltämiseksi. Aloitteen pohjaksi laskettiin laukauksien ääniä sorsastuksen aloituksessa Limingan Virkkulassa 20.–21.8. Laskenta-aika kattoi reilun tunnin ennen ja jälkeen auringonlaskun ja -nousun. Tarkkailupaikkaan kuului 1 674 laukausta, joista 245 (15 %) tapahtui niin pimeässä, että jopa lentävien sorsien havaitseminen oli vaikeaa.

Edistettiin taantuneiden vesilintujen suojelua viestimällä uhanalaisten lajien metsästyksen liittyvistä ongelmista ja vaatimalla niiden metsästyksen rajoittamista. Ennen sorsastuskauden alkua julkaistiin yhdessä Metsästäjäliiton kanssa tiedote, jossa korostettiin taantuneiden vesilintulajien metsästyksen välttämistä ja hyviä metsästystapoja.

Osallistuttiin uhanalaisten lajien metsästyksen kieltämistä vaativan kansalaisaloitteen valmisteluun. Tuotiin aloitetta esille viestinnässä ja vaikutettiin aloitteen käsittelyyn eduskunnassa.

Jatkettiin työtä rauhoittamattomien lintujen pesimäaikaista tappamista koskevien poikkeusluvien vähentämiseksi. Alueyhdistykset tekivät valituksia heikoin perustein myönnettyistä luvista. Vuosien vaikuttamistyön ansiosta poikkeusluvilla myönnetyt tapettavien lintujen määrät ovat pienentyneet.

Osallistuttiin Metsähallituksen vieraspetohankkeen ohjausryhmän toimintaan. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa vieraspetojen, minkin ja supikoiran, pyyntiä erityisesti saariston linnustonsuojelualueilla. Osallistuttiin vieraslajien neuvottelukunnan ja asiantuntijaryhmän toimintaan.

Osallistuttiin Suomen Metsästäjäliiton vetämään Mökkiläiset vieraspetopyyntiin -hankkeen toimintaan. Hankkeen tarkoituksena on aktivoida mökkiläisiä pyytämään vieraspetoja joko itse tai pyytämään apua alueen metsästäjiltä.

Osallistuttiin Luonnontieteellisen keskusmuseon koordinoiman Petolinnut-LIFE-hankkeen suunnitteluun. Hanke käynnistyy vuonna 2023, mikäli se saa rahoitusta.

Kiljuhanhen ja uhanalaisten petolintujen suojelussa jatkettiin yhteistyötä WWF Suomen työryhmien ja ympäristöhallinnon kanssa.

Jatkettiin kotkien lähetinseurantahanketta Kuusamon Lintukerhon kanssa. Hankkeessa seurattiin huhtikuussa 2020 Kuusamosta loukkaantuneena löytyneen merikotka Jyän ja pesäpoikasena kesällä 2021 rengastetun maakotka Klasun liikkeitä GPS-lähettimien avulla. Merikotkan liikkeistä saatiin tarkkaa ja ainutlaatuista tietoa lähes koko vuoden ajan lukuun ottamatta keskitalvea, jolloin lähettimen akku ei latautunut riittävästi. Maakotkan syysmuuttoa seurattiin aina sen talvehtimisalueille Ukrainaan, missä lintu joutui salametsästäjän uhriksi. Raato löydettiin ja lähetin saatiin talteen Ukrainan BirdLifen avulla. Kotkien kuulumisia julkaistiin BirdLife-lehdessä sekä tuoreeltaan BirdLifen www- ja Facebook-sivuilla. Hanketta vetää Jyrki Mäkelä.

BirdLife Suomen rareiteetikomitea (RK) valmisteli vuoden 2021 aikana tutkintoja muun muassa etelänharmaalokin vanhempien ikäluokkien, *islandica*-alalajin mustapyrstökuirien vanhojen lintujen, *heinei*-alalajin kalalokkien sekä Suomelle uusina raportoitujen taksonien, kuten kamtšatkanuunilinnun määrittämisestä. Linnut-lehdessä julkaistiin artikkelit idäntururikyhkyn alalajien ja hernekertun itäisten alalajien määrittämisestä sekä ruosterastasta muistuttavista punakylkirastaista ja siperianlepinkäisen tuntomerkeistä. British Birds -lehdessä julkaistiin artikkeli *sibiricus*-alalajin isolepinkäisen määrittämisestä.

Vuoden 2020 harvinaisuuskatsaus julkaistiin Linnut-vuosikirjassa. Suomelle uutena alalajina hyväksyttiin havainto himalajanhernekertusta. Vuoden 2020 loppuun mennessä Suomessa oli havaittu 482 luonnonvaraiseksi luokiteltua lintulajia.

RK jatkoi harvinaisuushavaintojen tietokannan tarkistusta, siinä olevien virheiden korjaamista ja puutteellisten tietojen täydentämistä. Rareiteetikomitean kokousten päätöksistä tiedotettiin tuoreeltaan BirdLifen verkkosivuilla ja sähköpostilistoilla sekä RK:n Facebook-sivulla.

2.2 Lintualueet

Kansainvälisesti tärkeät lintualueet (IBA, Important Bird and Biodiversity Area) -hankkeessa tehtiin BirdLifen tai jäsenyhdistysten organisoimia kartoituksia yhdeksällä IBA-alueella. Lisäksi IBA-alueiden linnustotietoa saatiin muun muassa Metsähallituksen suojelualueiden laskennoista ja valtionhallinnon HELMI-ohjelman yhteydessä tehdyistä inventoinneista. Vuoden 2021 jälkeen lähes kaikilta Suomen IBA-alueilta on kattavat linnustotiedot kolmelta eri vuosikymmeneltä 1990-luvun lopulta alkaen.

Suomen IBA-alueverkoston päivitystä jatkettiin. Hankkeessa kerätään yhteen tuoreimmat IBA-alueiden linnustotiedot, ajantasaistetaan alueiden valintaperusteet sekä tunnistetaan IBA-kriteerit täyttävät uudet alueet ja mahdolliset rajausmuutostarpeet. Vuonna 2021 saatiin alustava aluevalinta valmiiksi kerääntymäalueiden osalta. Pesimäalueiden valintaprosessia ovat hankaloittaneet kansainvälisten IBA-kriteerien muutostyö sekä muutokset valintaperustelajeihin esimerkiksi uuden Euroopan uhanalaisuusarvion myötä. Päivitystä jatketaan vuonna 2022.

Maakunnallisesti tärkeät lintualueet (MAALI) -hanketta jatkettiin aktiivisella yhdistyksiä MAALI-alueiden valitsemiseksi ja päivittämiseksi sekä yhtenäistettiin ja parannettiin hankkeiden tietoa-aineistoja. MAALI on kansainvälisesti (IBA) ja kansallisesti (FINIBA) tärkeät lintualueet -hankkeiden laajennus, jossa BirdLifen jäsenyhdistykset nimeävät alueensa arvokkaimmat lintualueet. MAALI-alueita on osoitettu lähes kaikkien BirdLifen jäsenyhdistysten alueilta.

Tehtiin ympäristöministeriölle aloite merituulivoiman sijoittamisen ohjaamisesta. Aloitteessa korostettiin, että haittavaikutusten minimoimiseksi on tärkeää ohjata merituulivoima pois arvokailta luontoalueilta, kuten tärkeiltä lintualueilta ja niiden läheisyydestä. Lisäksi pidettiin useita esitelmiä tuulivoimaloiden linnustovaikutuksista.

Jäsenyhdistyksiä kannustettiin osallistumaan tärkeisiin kaavoitushankkeisiin. Avustettiin yhdistyksiä tarvittaessa. BirdLife on laatinut yhdistyksille ohjeen, miten kaavoitukseen voi parhaiten osallistua ja miten linnustotietoja voidaan hankkeissa hyödyntää. Kaavatyön ansiosta esimerkiksi Suupohjan Lintutieteellisen Yhdistyksen valitus, jossa vaadittiin maakuntakaavaan Kristiinankaupunkiin IBA-alueelle osoitetun tuulivoima-alueen poistamista, hyväksyttiin hallinto-oikeudessa ja aluevaraus kumottiin.

SOTKA-levähdysaluehankkeessa edistettiin vesilintujen syysaikaisten häirintävapaiden levähdysalueiden verkostoa yhteistyössä Suomen Metsästäjäliiton kanssa. Hankkeessa koulutettiin metsästäjiä ja muita vesilintualueiden metsästysoikeuden haltijoita lähinnä etätilaisuuksissa vallitsevasta koronatilanteesta johtuen. Kaksivuotisen hankkeen aikana kerättävästä 25 pilottikohteesta vahvistettiin vuoden 2021 aikana kymmenen. Hankkeen aikana perustettavien esimerkkikohteiden ja kehitettävän toimintamallin pohjalta levähdysalueet yleistyvät jatkossa arkiseksi riistanhoitotoiminnaksi.

Saaristolinnuston seuranta toteutettiin yhteistyössä Metsähallituksen luontopalveluiden kanssa. Inventoinnit täydentävät IBA-alueiden seuranta.

Laadittiin verkkosivuille ohjeistus lintujen huomioimisesta miehittämättömien kuvauskopterien lennättäjille. Selvitettiin mahdollisuuksia perustaa rajoittavia UAS-ilmatilavyöhykkeitä linnustoarvoihin perustuen. Häirinnälle alttiit lintualueet tarvitsevat suoja myös dronien aiheuttamalta häiriöltä.

BirdLifen ylläpitämällä Porvoon Söderskärin lintuasemalla havainnoitiin 113 päivänä. Päämiehittäjinä toimivat Gustaf Nordenswan, Pekka Komi, Ilpo Mutikainen, Ilkka Konu, Markku Huhta-Koivisto ja Antti Hulsi. Söderskärillä on seurattu läpimuuttavaa arktista linnustoa yli 55 vuoden ajan, ja se on tärkeä saaristolintujen tutkimuskohde.

2.3 Elinympäristöt

Metsien suojelua edistettiin yhteistyössä muiden luonnonsuojelujärjestöjen kanssa. Vaikutettiin muun muassa valtion metsien suojeluun, METSO-ohjelman toteuttamiseen sekä metsätalouden ja talousmetsien luonnonhoidon käytäntöihin. Tuettiin Koneen Säätiön rahoittamaa valtion luonnonmetsien kartoitushanketta.

Suomen FSC-standardin päivityksessä saatiin uuden standardin sisältöä koskevat kansalliset neuvottelut päätökseen. Ennen voimaantuloa standardi vaatii kansainvälisen FSC:n hyväksynnän.

Standardin yksityiskohdista neuvotellaan kansainvälisen FSC:n kanssa edelleen, ja uusi FSC-standardi astunee voimaan toukokuussa 2022. BirdLife tukee FSC-standardia, koska se turvaa metsien monimuotoisuuden paremmin kuin muut metsänhoidon standardit.

Osallistuttiin myös luonnonsuojelujärjestöjen yhteisen standardin tekoon osallistuneiden FSC-työntekijöiden palkkaukseen ja FSC:n uhanalaistyöryhmän toimintaan. Uhanalaistyöryhmässä neuvoteltiin vuonna 2020 valmistuneen "korimallihankkeen" tulosten sisällyttämisestä osaksi FSC-standardia. Hankkeessa laadittiin ohjeistus uhanalaisten metsälajien esiintymien turvaamiseksi metsätaloustoiminnassa.

BirdLife oli mukana yli 50 000 allekirjoittajaa keränneessä kansalaisaloitteessa, jolla vaadittiin avohakkuiden kieltämistä valtion omistamissa metsissä. Aloitteen käsittely eduskunnassa päättyi syksyllä 2021. Aloitteen tuloksena eduskunta velvoitti hallituksen selvittämään jatkuvan kasvatuksen lisäämisen mahdollisuuksia valtion metsissä ja tarkastelemaan Metsähallituksen tulostavoitteita uudelleen metsien käytön kestävyuden parantamiseksi.

Juha Elovirran laatima ohjeistus alueellisten lintuyhdistysten parhaista tavoista vaikuttaa kuntametsien käyttöön valmistui ja toimitettiin yhdistyksille.

Maatalouden ympäristöasioissa tehtiin yhteistyötä muiden ympäristöjärjestöjen ja BirdLife Internationalin Euroopan maataloustyöryhmän kanssa (ks. 2.5).

Osallistuttiin vuonna 2020 aloitettuun heikentyneiden elinympäristöjen, kuten kosteikkojen ja perinneympäristöjen, kunnostukseen tähtäävän valtionhallinnon HELMI-ohjelman toteutukseen erityisesti lintuvesien osalta. Valmisteltiin ohjelman vuoteen 2030 saakka ulottuvaa toimintasuunnitelmaa hankkeen ohjausryhmän jäsenenä. Ohjelma hyväksyttiin valtioneuvoston periaatepäätöksenä keväällä 2021.

Osallistuttiin kosteikkojen suojelua ja kestäväää käyttöä Suomessa edistävän RAMSAR-työryhmän toimintaan.

2.4 Muu kansallinen suojelu ja tutkimus

Julkaistiin ensimmäistä kertaa Suomen linnuston tila -selvitys. Selvityksessä esitellään elinympäristöittäin lintujen kannanmuutoksia ja lajien suojelutarpeita sekä tehdään ehdotuksia toimenpiteiksi, joilla linnuston suojelua voidaan parhaiten edistää. Selvityksen painettua versiota jaettiin muun muassa kaikille kansanedustajille ja Linnut-lehden tilaajille. Selvitys julkaistiin verkkojulkaisuna myös englanniksi.

Vaikutettiin kuntavaaleihin julkistamalla järjestön kuntavaalitavoitteet edustajiston kevätkokouksen yhteydessä. Kuntavaalityötä kohdennettiin jäsenistöön, yhdistyksiin, ehdokkaisiin ja suureen yleisöön. Kannustimme äänestämään luontomyönteisiä ehdokkaita ja tuimme jäsenyhdistysten vaalityötä.

Kansallisesti ja kansainvälisesti tärkeitä luonnonsuojeluasioita tuotiin julkisuuteen mediatiedottein ja artikkelein sekä BirdLife Suomen verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa. BirdLife- ja Linnut-lehdissä esiteltiin monipuolisesti linnustonsuojelua sekä kotimaassa että ulkomailla.

Toimittajia ja yleisöä avustettiin suojeleuasioihin liittyvissä kysymyksissä.

Laadittiin kirjallisia kannanottoja, lausuntoja, aloitteita ja vetoamuksia muun muassa kaavoista, suojelealueiden perustamisesta sekä laki- ja asetusehdotuksista. Vuoden 2021 keskeisimpiä lausuntoja olivat lausunnot ehdotuksista uudeksi luonnonsuojelelaiksi sekä kaavoitus- ja rakennuslaiksi.

Tehtiin yhteistyötä Suomen ympäristökeskuksen, Metsähallituksen, Tullin ja ympäristöministeriön kanssa täytettyjen lintujen ja linnunmunien laittoman hallussapidon ja kaupan estämiseksi.

Osallistuttiin Ruokaviraston vetämään hankkeeseen, jossa mallinnetaan lintuinfluenssan siipikarjalle aiheuttamat riskialueet Suomessa.

2.5 Kansainväliset suojeleasiat

Edistettiin EU:n laajuista lyijyn käyttökieltoa metsästyksessä tuottamalla aineistoa lyijyn haittavaikutuksista, olemalla yhteydessä EU-parlamentaarikkoihin ja tiedottamalla asiasta aktiivisesti.

Osallistuttiin BirdLifen Euroopan laajuiseen kampanjaan ja selvitystyöhön, jolla pyritään lopettamaan lintujen laiton tappaminen erityisesti Välimeren alueella. BirdLifen tavoitteena on käynnistää pikkulintujen pyynnin vähentämishanke Egyptissä. Henkilökunnan lisäksi toimintaan osallistuivat vapaaehtoisina Marko Halonen ja Maria Serenius.

Rahoitimme Juha Kylänpään keräämillä lahjoitusvaroilla Libanonin BirdLifen salametsästyksen vastaisen yksikön toimintaa. Aloitimme Egyptin BirdLifen kanssa pikkulintujen pyydystämisen vastaisen kehitysyhteistyökampanjan suunnittelun.

Osallistuttiin kansainväliseen kampanjaan, jonka tavoitteena on rajoittaa sellaisten tuotteiden käyttöä, joiden valmistus aiheuttaa metsäkatoa etenkin trooppisissa luonnonmetsissä.

Osallistuttiin EU:n luonnonsuojeleudirektiivien toimeenpanoa ja linnustonsuojelela EU:ssa edistävän työryhmän (Nature Task Force, NTF) toimintaan. Henkilökunnan lisäksi työryhmän toimintaan osallistui vapaaehtoisena Margus Ellermaa.

Osallistuttiin BirdLife Internationalin merityöryhmän (Marine Task Force, MTF) toimintaan.

Osallistuttiin BirdLife Internationalin Euroopan maataloustyöryhmän (Agriculture Task Force, ATF) toimintaan. BirdLife Suomea edusti työryhmässä Irina Herzon.

Osallistuttiin Siemenpuu – Kansalaisliikkeiden yhteistyösäätien toimintaan yhdessä muiden ympäristöjärjestöjen kanssa.

Osallistuttiin kansainvälisen luonnonsuojelelitiön (International Union for Conservation of Nature, IUCN) ja Suomen IUCN-komitean toimintaan.

3. Lintuharrastuksen edistäminen

BirdLife Suomen tavoitteena on tarjota lintuharrastukseen liittyviä palveluja parhaiten Suomessa. Tarjoamalla monipuolisia ja haluttuja palveluita BirdLife Suomi jäsenyhdistyksineen vahvistaa jo saavuttamaansa asemaa lintuharrastajayhteisössä ja houkuttelee toimintansa piiriin uusia linnuista kiinnostuneita.

Lintuharrastuksen näkyvyyttä ja kiinnostavuutta lisäämällä kasvatetaan linnustonsuojeluun myönteisesti suhtautuvien määrää sekä saadaan uusia jäseniä ja tukijoita, jotka haluavat tukea BirdLifen toimintaa ja osallistua siihen. Lintuharrastuksen kasvun myötä saadaan myös lisää lintuhavaintoja suojelutyön tueksi.

3.1 Tapahtumat

Vuoden aikana järjestettiin valtakunnallisia lintuharrastustapahtumia, joiden avulla tehtiin BirdLifea ja sen toimintaa tunnetuksi, hankittiin uusia jäseniä ja tukijoita sekä välitettiin tietoa linnuista ja lintuharrastuksesta.

Pihabongaus, joka on Suomen suurin luontoharrastustapahtuma, järjestettiin 30.–31.1. jo 16. kerran. Pihabongauksessa tarkkaillaan tunnin ajan lintuja kotipihalla tai muulla sopivalla paikalla ja havainnot ilmoitetaan BirdLife Suomelle. Tapahtuman kohderyhmänä ovat kaikki luonnosta kiinnostuneet. Pihabongaukseen osallistui yli 23 000 ihmistä lähes 16 000 paikalla ympäri maan, ja siinä havaittiin noin 630 000 lintuysilöä. Jäsenyhdistykset järjestivät useilla paikkakunnilla Pihabongaukseen liittyviä yleisötapahtumia.

Pihabongaus on merkittävä keino uusien vuositukijoiden (ks. 7.2) tavoittamiseksi. Myös jäsenyhdistyksiä kannustettiin hyödyntämään tapahtumaa ja siihen osallistuneiden yhteystietoja jäsenhankinnassaan. Tapahtuman suojelijana toimi tasavallan presidentin puoliso Jenni Haukio. Tapahtuman yritys yhteistyökumppanina oli Suomen Lintuvaruste Oy.

Ennen Pihabongaus-viikonloppua järjestettiin neljättä kertaa kouluille suunnattu Pihabongauksen koululaisviikko 25.–29.1. Koululaisviikon tavoitteena on kannustaa opettajia viemään luokkansa ulos linturetkelle ja opiskelemaan samalla tieteellistä havainnointia, sen virhelähteitä ja aineiston käsittelyä. Koululaisviikkoon osallistui yli 2 700 lasta ja nuorta 170 ryhmässä, mikä on uusi ennätys.

Perinteinen Tornien taisto jäi koronaepidemian vuoksi järjestämättä jo toisen kerran peräkkäin. Sen sijaan vuonna 2020 järjestetyn Pihajoen taiston palautteen perusteella kehitettiin pihatapahtuma, joka toteutettiin 16.5. nimellä Bongaa päivä pihalla. Edellisvuoden tapaan laskettiin kuinka monta lajia kodin tai mökin pihapiiristä löytyy. Havainnointialuetta laajennettiin ympyräksi, jonka säde on 100 metriä ja havainnointiaikaa jatkettiin aamuviidestä klo 17 saakka. Tapahtumaan osallistui yli 6 200 ihmistä noin 3 900 pihalla. Tapahtuman tarkoituksena oli nauttia lähiluonnosta ja viettää mukava ja koronaturvallinen lintupäivä lähtemättä mihinkään.

Lasten lintuviikkoa vietettiin 17.–23.5. jo 18. kerran. Lasten lintuviikko on valtakunnallinen ja kaksikielinen lasten lintutapahtuma, jonka järjestävät yhteistyössä BirdLife Suomi, Luonto-Liitto ja

Natur och Miljö. Tapahtumassa innostettiin sekä perheitä että ohjattuja lapsiryhmiä, kuten koululuokkia ja päiväkotiryhmiä, lähtemään linturetkelle ja tutustumaan lähiseudun luontoon. Osallistumiskynnys oli mahdollisimman matala: tapahtumassa etsittiin merkkejä pesivistä linnuista, mutta lajeja ei tarvinnut tunnistaa. Ryhmänvetäjille oli tarjolla runsaasti havainnollista materiaalia ja retkivinkkejä tapahtuman verkkosivuilla. Tapahtuma oli jälleen suosittu: siihen osallistui yli 5 500 lasta ja yli 1 000 aikuista 468 ryhmässä eri puolilta maata. Osallistujamäärässä tehtiin uusi ennätys. Ryhmiä oli sen sijaan edellisvuotta vähemmän, kun poikkeusolojen vuoksi suurempi osa osallistujista retkeili omissa perheissään.

Pönttöbongaus järjestettiin 5.–6.6. yhdeksättä kertaa. Tapahtuman tavoitteena on saada ihmisiä kiinnittämään huomiota lähiympäristön lintuihin ja innostaa pönttöjen ripustamiseen sekä kerätä tietoa pönttölintujen levinneisyydestä, runsaudesta ja kannanmuutoksista. Pönttöbongauksessa tarkkaillaan pihapiirin pöntöissä pesiviä lintuja ja havainnot ilmoitetaan BirdLife Suomelle. Tapahtumaan osallistuttiin yli 4 000 paikalla, ja kaikkiaan ilmoitettiin yli 35 000 pöntön tiedot. Pönttöbongauksen suojelijana toimi ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen.

Elokuun lopulle suunnitellut lintumessut peruttiin vallinneen koronaepidemian vuoksi.

EuroBirdwatch-tapahtumaan osallistuttiin 2.–3.10. Maailman suurin lintuharrastustapahtuma järjestettiin 29. kerran, ja sitä vietettiin 41:ssä Euroopan ja Keski-Aasian maassa. Tapahtuman lintuhavainnot koottiin yhteen ja samalla tiedotettiin erityisesti muuttolintuihin kohdistuvista uhkista. Suomessa lintuharrastajia kannustettiin retkeilemään tapahtumaviikonlopun aikana ja tallentamaan havainnot Tiira-lintutietopalveluun. Jäsenedistykset järjestivät tapahtuman aikana 21 retkeä tai muuta yleisötilaisuutta.

Jäsenedistykset ja niiden paikallisryhmät järjestivät jäsenilleen ja yleisölle vähintään 380 erilaista lintuharrastusaiheista tapahtumaa, kuten retkiä, kursseja, kilpailuja ja yleisötilaisuuksia. Tapahtumien määrä ja osallistujamäärät kärsivät yhä koronaviruspandemiasta, mutta osa tapahtumista pystyttiin järjestämään supistettuina tai etänä verkkoyhteyksien avulla. Lisäksi järjestettiin kuusi lintukurssia kotimaassa ja lähialueilla yhteistyössä kotimaisen lintumatkailuyrityksen (Skafung Nature) kanssa.

3.2 Tiira-lintutietopalvelu

Tiira-lintutietopalvelu (www.tiira.fi) on vuonna 2006 käyttöön otettu valtakunnallinen lintuhavaintojen tallennusjärjestelmä. Kaikkien jäsenedistysten havaintojen keruu, arkistointi ja raportointi tapahtuu Tiira-järjestelmällä. Kaikille linnuista kiinnostuneille tarkoitettussa palvelussa voi tallentaa ja selata lintuhavaintoja koko maasta, ja siellä voi pitää omaa havaintopäiväkirjaa.

Vuoden lopussa Tiira-lintutietopalvelulla oli 40 286 (vuoden 2020 lopussa 36 991) rekisteröitynyttä käyttäjää, joista 8 809 (8 112) oli rekisteröitynyt palveluun BirdLife-jäsennumerolla. Edellisvuodesta käyttäjien määrä kasvoi 3 295 henkilöllä. Tiiran verkkosivuilla kävi 3,2 miljoonaa eri käyttäjää vuoden aikana, ja yksittäisiä hakuja tehtiin 127 miljoonaa.

Vuoden lopussa Tiirassa oli 23 879 507 lintuhavaintoa. Vuoden aikana Tiiraan kirjattiin 2 022 843 havaintoa, joista 333 497 oli ennen vuotta 2021 tehtyjä havaintoja. Vuoden lopussa Tiiran yhdistyskäyttäjien tekemiä koontihavaintoja oli yhteensä 163 157 ja tallenteita Tiiraan oli viety 202 124.

Jäsenyhdistysten Tiira-yhdistyskäyttäjät, havaintotoimikunnat sekä alueelliset rariteetikomiteat huolehtivat havaintojen tarkistuksesta, käsittelystä ja tietokannan muusta ylläpidosta. Vapaaehtoisten yhdistyskäyttäjien kannustamiseksi perustettiin uusi vuoden Tiira-yhdistyskäyttäjän tunnustuspalkinto. Ensimmäisen tunnustuksen saajaksi nimettiin BirdLife Suomen syyskokouksessa Kari Reinikainen Päijät-Hämeen lintutieteellisestä yhdistyksestä.

Nykyiseen Tiiraan tehtiin vain välttämättömiä muutoksia, kuten havainnon liputus, sekä pieniä ylläpitokorjauksia. Tiiran uudistamiseen panostettiin ennätysellisesti ja tavoitteena oli ilmoituslomakkeen saaminen tuotantoon, mikä ei kuitenkaan toteutunut. Kehitystyössä keskityttiin edelleen pääasiassa uuden Tiiran ohjelmointiin, käytettävien tekniikoiden selvittämiseen sekä palvelupuolen prosessien kehittämiseen. Tiiran ohjelmointityöstä vastasi ohjelmistoasiantuntija Antti J. Lind. Tiiran ohjelmointityötä tekivät lisäksi tuntityöntekijänä J. Niininen ja vaihtelevin määrin kuusi muuta tuntityöntekijää, siviilipalvelustaan suorittaneet Ilari Kauko, Mirko Sillanpää ja Toni Vääntinen sekä vapaaehtoisina F. Akpınar ja Ilari Kauko. Autentikointiosion ohjelmointityö ja tuntitöitä hankittiin ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Toimintoja ja tarpeita koskevasta suunnittelutyöstä vastasi Tiira-toimikunta yhdessä henkilökunnan kanssa. Toimintalogiikan, palveluiden ja tietokannan suunnittelusta vastasi ohjelmistoasiantuntija yhdessä Heikki Liehun kanssa. Muita kehityskohteita olivat Tornien taiston havaintojen ilmoitus- ja tulossivut.

Tiiran havaintoaineiston omistaville jäsenyhdistyksille tehtiin havaintoaineiston käyttöön ja välittämiseen liittyvä kysely. Kyselyn tulosten mukaan yhdistykset pitävät Tiiraa tärkeänä jäsenten palvelumuotona, minkä vuoksi aineiston välittäminen muille tahoille ei saa vähentää jäsenoikeuksien merkitystä. Yhdistyksille on tärkeää, että aineiston alkuperä mainitaan aineistoa käytettäessä. Lisäksi yhdistykset haluavat tietää ja tarvittaessa säädellä aineiston välittämistä ja käyttöä. Kyselyn tulokset otetaan huomioon Tiiran uudistamisessa.

3.3 Retkikummitoiminta

Retkikummitoiminta on BirdLifen merkittävimpiä vapaaehtoistoiminnan muotoja. Retkikummit ovat jäsenyhdistyksissä toimivia, BirdLifeen rekisteröityneitä retkenvetäjiä. Vuoden aikana retkikummeina toimi 230 lintuharrastajaa.

Retkikummit vetivät pääsääntöisesti kaikille avoimia linturetkiä tai muita lintutapahtumia, joihin on helppo osallistua. Retkitoiminta kärsi yhä koronaviruspandemiasta, mutta vuoden aikana järjestettiin kuitenkin yhteensä 240 retkeä ja muuta tapahtumaa, joissa osallistujia oli lähes 2 800. Retkillä ja tapahtumissa osallistujille kerrottiin linnuista, lintuharrastuksesta ja -yhdistyksestä. Retkillä hankittiin myös uusia jäseniä. Yhteystietonsa antaneille retkeläisille lähetettiin seuraavaksi ilmestynyt BirdLife-lehti.

Retkikummitoiminnan kautta jäsenyhdistyksiin saadaan sitoutettua vapaaehtoistoimijoita. Toimintaa tuettiin tarjoamalla retkikummiin vetäjille retkille tapaturmavakuutus ja materiaalia. Retkikummit, jotka järjestävät ja raportoivat BirdLifelle vuoden aikana ainakin kaksi retkeä, saavat seuraavan vuoden Linnut-lehden vuosikerran. Vähintään neljä retkeä raportoineille tarjottiin mahdollisuus tilata retkiliivi BirdLife Suomen logolla. BirdLife Suomen verkkosivuilla tarjottiin ohjeita ja vinkkejä tapahtumien järjestämiseksi, ja ajankohtaisista asioista tiedotettiin sähköpostitse. Uusille retkikummeille lähetettiin materiaalipaketti.

Retkikummitoiminnan kannustamiseksi nimettiin BirdLife Suomen syyskokouksessa vuoden retkikummi Petri Laine Turun Lintutieteellisestä Yhdistyksestä.

3.4 Lasten ja nuorten toiminta

BirdLifen tavoitteena on innostaa lapsia ja nuoria lintu- ja luontoharrastukseen, hankkia jäsenyhdistyksiin uusia nuoria jäseniä, kannustaa nykyisiä nuorisojäseniä harrastuksessaan eteenpäin sekä tarjota myönteisiä luontokokemuksia kestävän luontosuhteen kehittymisen pohjaksi.

Nuorisotoiminnan kehittämistä jatkettiin. Työn tavoitteena oli saada nuorisotoiminta kattavammaksi, nuorten omaehtoista toimintaa lisättyä ja tehostaa toiminnan tulosten keräämistä. Hallituksen apuna toimi nuorisotoimikunta, joka kehittää BirdLife-yhteisön lapsi- ja nuorisotyötä sekä pyrkii lisäämään nuorten mahdollisuuksia järjestön päätöksenteossa.

Nuorisotoimikunta järjesti kaksi nuorille suunnattua valtakunnallista linturallia (23.1. 37 osallistujaa ja 18.4. 33 osallistujaa), joihin sai osallistua yksin tai pienessä ryhmässä omalla asuinseudullaan ilman moottoriajoneuvoja. Tulokset käytiin yhdessä läpi etäyhteyden välityksellä ja kaikkien osallistujien kesken arvottiin lahjakortti Lintuvarusteeseen. Lisäksi järjestettiin etäyhteyksin 11.11. valtakunnallinen nuorten lintuilta (12 osallistujaa), jonka ohjelmassa oli kuvaesitys sekä vapaamuotoista jutustelua.

Nuoret lintuharrastajat kävivät harrastukseen liittyvää keskustelua uudessa valtakunnallisessa WhatsApp-keskusteluryhmässä "Nuoret lintuharrastajat" sekä useissa alueellisissa WhatsApp-ryhmissä. BirdLife-lehdessä pidettiin lapsille ja nuorille omia sivuja, joissa julkaistiin muun muassa piirustuksia, retkikertomuksia ja nuorten linturyhmien esittelyjä.

Jäsenyhdistyksiä kannustettiin perustamaan paikallisia nuorisojaoksia, -kerhoja ja -toimikuntia, joiden toimintaan on budjetissa osoitettu varoja. BirdLife tuki toimintaa 50 euroa / nuorisoryhmän jäsen, kuitenkin vähintään 100 euroa / jäsenyhdistys. Tuen edellytyksenä oli, että nuoriso suunnittelee itse toimintansa. Nuorisoryhmiä toimi vuonna 2021 ainakin 14 jäsenyhdistyksessä.

Jäsenyhdistysten ja paikallisryhmien valmiuksia toteuttaa lasten ja nuorten toimintaa omalla alueellaan tuettiin muun muassa tuottamalla ja jakamalla lasten ja nuorten lintuharrastustoimintaan tarkoitettua materiaalia, kuten Pöntöt & linnut -opasta. Jäsenyhdistykset järjestivät erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuja tapahtumia, kuten koululaisretkiä ja nuorten retken Hangon lintuasemalle.

Lasten ja nuorten lintuharrastuksen edistämisessä on retkikummitoiminnalla (ks. 3.3) suuri merkitys ja vankka suosio. Toiminnan kautta tavoitetaan esimerkiksi koululaisia, jotka eivät välttämättä muuten saa kokemuksia lintuharrastuksesta ja retkeilystä. Retkikummeja kannustetaan muun muassa järjestämään Lasten lintuviikon aikana linturetkiä yhteistyössä paikallisen koulun tai päiväkodin kanssa. Retkikummitoiminnan kautta tavoitettiin vuonna 2021 lähes 700 lasta tai nuorta.

Kouluille suunnattu Pihabongaus-tapahtuma, Pihabongauksen koululaisviikko, järjestettiin 25.–29.1. (ks. 3.1). Yhteistyössä Luonto-Liiton ja Natur och Miljön kanssa järjestettiin 17.–23.5. perinteinen valtakunnallinen Lasten lintuviikko (ks. 3.1), joka tarjosi puitteet ja runsaasti oheismateriaalia lapsiryhmille suunnattujen lintutapahtumien järjestämiseen.

Koululaisille suunnatun Lintuvisan kehittämistä jatkettiin muun muassa päivittämällä kaikki siihen

liittyvä materiaali. Lintuvisa tarjoaa peruskoulun ja toisen asteen opettajille materiaalia lintujen tunnistamisen opettamiseen ja luokan oman Lintuvisa-loppukilpailun pitämiseen. Maksuton materiaali julkaistiin verkkosivuilla alkuvuodesta. Lintuvisaan osallistui tänä vuonna 76 luokkaa, joissa oli yhteensä 1 524 oppilasta.

Osallistuttiin opetus- ja ympäristökasvatusalan tapahtumiin, joissa markkinoitiin opetusmateriaalia ja tapahtumia. Tänä vuonna osallistuttiin etäyhteyksien ja materiaalin avulla ympäristökasvatusjärjestöjen suur tapahtumaan Ulos–Ut–Out 15.–17.6., luontokoulujen järjestämään perinteiseen opettajankoulutuslaitoksen opettajaopiskelijoiden koulutuspäivään 15.10. sekä Biologian ja maantieteen opettajien liiton syyspäiville 20.11.

BirdLifen tuottama VESO-koulutuspaketti, jolla peruskoulun opettajia tutustutetaan lintuharrastukseen ja oman paikkakunnan lintuharrastusmahdollisuuksiin, oli jäsenyhdistysten käytettävissä. Kaikki lasten ja nuorten toimintaan soveltuva materiaali pidetään ajantasaisesti saatavilla myös Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton MAPPA-materiaalipankissa (www.mappa.fi).

Nuorisotoiminnan kannustamiseksi nimettiin BirdLife Suomen syyskokouksessa vuoden nuoreksi lintuharrastajaksi Nico Niemenmaa Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringasta.

3.5 Muu toiminta lintuharrastuksen edistämiseksi

BirdLife Suomen julkaisemat lehdet (ks. 4.1–4.3), uutiskirje, verkkosivusto, sosiaalinen media sekä sähköpostilistat (ks. 4.6) palvelivat lintuharrastajia ja muita linnuista kiinnostuneita tarjoamalla tietoa linnuista sekä vinkkejä lintuharrastukseen ja lintujen suojeluun. Myös jäsenyhdistyksiä kannustettiin aktiiviseen toimintaan sosiaalisessa mediassa. Lisäksi vastattiin satoihin lintuihin ja niiden suojeluun sekä lintuharrastukseen, Tiira-lintutietopalveluun ja havaintojen tallentamiseen liittyviin kysymyksiin puhelimitse, sähköpostitse ja sosiaalisen median kautta. Tiedotustoiminnan yhteydessä esiteltiin säännöllisesti lintuharrastusta eri medioissa (ks. 4.7).

Tunnista 100 lintulajia -haaste tarjosi linnuista ja ulkoilusta kiinnostuneille jälleen matalan kynnyksen tavan tutustua lintuihin ja lintuharrastukseen. Haasteella pyrittiin innostamaan ihmisiä lintuharrastuksen pariin ja aktivoimaan erityisesti uusia harrastajia. Lintuharrastus oli turvallinen harrastus koronavuonna, ja suosittuun haastekampanjaan osallistuikin jälleen tuhansia suomalaisia sekä omatoimisesti retkeillen että tilanteen salliessa myös lintuyhdistysten järjestämällä opastuksilla. Yli 5 300 henkilöä (4 400 vuonna 2020) kirjasi havaintojaan kampanjan omaan verkkosovellukseen, ja heistä lähes 1 700 (1 400 vuonna 2020) saavutti sadan määritetyn lajin rajan. Haastetta tuki oma Facebook-ryhmä (ks. 4.6).

Lintuliven suoratoistokanavassa oli lähetyksiä talviruokintapaikalta Kirkkonummelta, Lohjan Hyvelänjärveltä, Espoon Laajalahdelta, Merenkurkun saaristosta, Porvoon Söderskäriltä ja Vaasan Söderfjärdeniltä. Suoratoisto oli toteutettu etäsuunnattavalla valvontakameralla, jossa oli 25 kertaa suurentava zoom-objektiivi ja lähetyksissä oli mukana äänet. Livelähetykset olivat ympärivuorokautisia, ja yleisö pääsi seuraamaan niitä kotikoneiltaan. Parhaimmillaan lähetyksiä tuli kolmelta paikalta yhtä aikaa. Merenkurkussa kuvaus oli osa Risto Juvasteen vetämää tutkimusta, jossa selvitettiin selkälökkien ja merimetsojen pesimämenestystä. Lisäksi seurattiin Vaasan Söderfjärdenillä syyslevähtäviä kurkia, hanhia ja joutsenia, Söderskärillä ulkosaariston lapintiirayhdyskunnan pesintöjä ja Laajalahdella kosteikkolintuja. Laajalahden kamera oli myös luontokoulun opetuskäytössä.

Laajalahden ja Söderskärin kamerat valvoivat lisäksi alueen liikkumisrajoituksia. Suoratoistot keräsivät koko kauden aikana 150 000 katsojaa. Vapaaehtoisena Merenkurkun ja Vaasan järjestelyissä avusti Jouni Kannonlahti ja kameran suuntailussa ja videoklippien tekemisessä Tarja Puttonen. Vaasan lähetyksen mahdollistivat Sundom bygdeförening (kyläyhdistys) ja Tähtitieteellinen yhdistys Vaasan Andromeda.

Järjestöä ja lintuharrastusta esittelevää BirdLife-lehteä lähetettiin valtakunnallisiin lintuharrastustapahtumiin (ks. 3.1) sekä retkikummien (ks. 3.3) vetämille yleisöretkille osallistuneille. Lisäksi lehteä lähetettiin yhdistyksille ja muille kiinnostuneille jaettavaksi. Yhteensä noin 6 000 lehteä jaettiin vuoden aikana eri tapahtumissa.

Yrityksille ja muille yhteisöille tarjottiin BirdLifen kautta tilattavia opastettuja linturetkiä, jotka sopivat esimerkiksi asiakastilaisuuden tai virkistyspäivän ohjelmaksi. Retkien pääoppaana toimi Paul Segersvärd.

4. Tiedotus ja julkaisut

4.1 BirdLife-lehti

BirdLife-lehti on BirdLife Suomen tiedotuslehti, joka lähetetään jäsenyhdistysten jäsenille ja BirdLifen tukijoille. Lehden voi lukea myös verkkoversiona paperisen lehden sijaan issuu.com-palvelussa.

Lehdessä esiteltiin järjestön ja jäsenyhdistysten toimintaa ja tapahtumia sekä kansallista ja kansainvälistä suojelutyötä, kerrottiin lintumaailman ajankohtaisista asioista ja annettiin harrastusvinkkejä.

BirdLife-lehden 26. vuosikerta ilmestyi kolmena numerona (tammi-, huhti- ja syyskuussa), joissa oli yhteensä 108 sivua. Lehden painosmäärä oli keskimäärin 28 700. Päätoimittajana toimi Inka Plit, ja lehteä taittoi Seppo Alanko. BirdLife Suomen henkilökunta sekä vapaaehtoiset avustajat toimittivat valtaosan lehden aineistosta. Mainoshankinnasta vastasi Markkinointi- ja mainospalvelu Halminen Ky.

BirdLife-lehteä lähetettiin pyynnöstä jäsenyhdistyksille, paikallisryhmille ja muille kiinnostuneille erilaisissa tilaisuuksissa jaettavaksi. Lehti tukee sekä jäsenyhdistysten jäsenhankintaa että tiedotusta (ks. 5.2).

4.2 Linnut-lehti

Linnut-lehti on neljä kertaa vuodessa ilmestyvä erikoisaikakauslehti, joka kertoo monipuolisesti linnuista, lintuharrastuksesta, lintujen suojelusta ja tutkimuksesta.

Vuonna 2021 ilmestyi lehden 56. vuosikerta, ja siihen kuului 212 sivua. Lehden päätoimittajana oli Jan Södersved ja lehteä taittoi Seppo Alanko. Vuoden aikana lehdessä julkaistiin 37 eri kirjoittajan tekstejä ja noin 80 kuvaajan kuvia. Mainoshankinnasta vastasi Markkinointi- ja mainospalvelu Halminen Ky.

Linnut-lehti sai Kultti ry:n järjestämässä Vuoden laatulehti -kilpailussa kunniamaininnan vuoden kauneimpana lehtenä.

Linnut-lehden (Lintumies vuoteen 1992) sisältö vuoteen 1996 saakka – yli 2 100 artikkelia, tiedonantoa tai muuta kirjoitusta pdf-muodossa – on avoimesti saatavissa lintulehtiportaaliin (ks. 4.5).

Vuoden aikana toteutettiin neljä telemarkkinointikampanjaa uusien tilaajien hankkimiseksi. Linnut-lehden näyttenumero ja markkinointikirje lähetettiin uusille jäsenille. Näyttenumeroita lähetettiin myös muun muassa retkikummeille ja lintukurssien pitäjille. Lehden tilaajamäärä oli keskimäärin 5 036 (4 911 vuonna 2020) ja painosmäärä 6 000.

4.3 Linnut-vuosikirja

Linnut-vuosikirja ilmestyi 24. kerran. 176-sivuisessa kirjassa oli 14 artikkelia sekä lisäksi viisi tiedonantoa. Kirjan toimitti Mia Rönkä ja taittoi Aarnipaja Ky / Jyrki Heimonen. Kirjan painosmäärä oli 2 200.

Linnut-vuosikirja 2020 julkaistiin yhteistyössä Luonnontieteellisen keskusmuseon ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

Linnut-vuosikirjan artikkelit ovat vapaasti saatavilla myös lintulehtiportaaliin (4.5).

4.4 Ornis Fennica

Ornis Fennica on BirdLife Suomen neljästi vuodessa ilmestyvä englanninkielinen kansainvälinen lintutieteellinen julkaisusarja, joka on ilmestynyt vuodesta 1924.

Ornis Fennican toimituskuntaan kuuluivat päätoimittaja Suvi Ruuskanen, toimittajat Ian Henderson, Chas Holt, Patrik Karell, Kalle Rainio, Andrea Santangeli, Robert Thomson, tekninen toimittaja Maija Toivanen ja tiedotustoimittaja Kaisa Välimäki. Lehti ilmestyi neljästi. Vuosikerrassa julkaistiin 174 sivulla 14 vertaisarvioitua tieteellistä tutkimusartikkelia. Painosmäärä oli 420.

Ornis Fennicaan lähetettiin arvioitavaksi 35 uutta käsikirjoitusta. Vuoden aikana loppuun käsitellyistä 31 käsikirjoituksesta 11 (35 %) hyväksyttiin julkaistavaksi. Oman vertaisarviointiprosessin rinnalla Ornis Fennica käyttää apunaan myös Peerage of Science -palvelua. Ornis Fennica käyttää Tieteellisten seurain valtuuskunnan tunnusta vertaisarvioidulle tiedejulkaisulle.

Sarjan verkkosivuilla jatkettiin EarlyOnline-käytäntöä: hyväksytyt, korjatut artikkelit olivat nähtävissä ja ladattavissa ennen varsinaista julkaisemista. Tiedotustoimittaja mainosti julkaisuja muun muassa sosiaalisessa mediassa. Ornis Fennicassa julkaistut tieteelliset artikkelit löytyvät maksutta pdf-muodossa verkkosivuilta <https://ornisfennica.journal.fi/> ja lintulehtiportaaliin (ks. 4.5). Ornis Fennicalla on artikkelien julkaisusopimus Gale Groupin ja Proquestin kanssa.

Sarjan vaikuttavuuskerroin vuodelle 2020 oli ISI Web of Sciencen mukaan 0,85 (5 vuoden vaikuttavuuskerroin 0,95). Edelliseen vuoteen verrattuna kerroin on hieman nousunut, mutta toisaalta pienen lehden vaikuttavuus voi vaihdella hyvinkin paljon vuosittain. Tieteellisten seurojen valtuuskunnan tuki Ornis Fennican julkaisemiselle oli 8 000 euroa.

4.5 Lintulehtiportaali

Lintulehtiportaali (lintulehti.birdlife.fi) on BirdLife Suomen ja sen jäsenyhdistysten yhteinen julkaisualusta. Palveluun tallennettua sisältöä voi hakea julkaisijan, julkaisun, numeron, vuoden ja/tai

vuosikerran perusteella. Hakua voi lisäksi tarkentaa esimerkiksi kirjoittajan tai jutun otsikon mukaan.

Vuoden lopussa portaalissa oli luettavissa yli 8 000 artikkelia ja lehteä. BirdLife Suomen julkaisuista portaaliin on viety kaikki *Ornis Fennicat* (1924–2021) ja *Lintumies-lehdet* (1965–1992) sekä *Linnut-lehden* vuosikerrat 1993–1996 ja *Linnut-vuosikirjat* 1996–2020. Jäsenyhdistysten julkaisuista portaalissa on seuraavia: Apuksen jäsentiedote, Aureola, Siivekäs, Sirri, Tringa ja Ukuli.

4.6 Verkkoviestintä

Verkkosivujen (www.birdlife.fi) tavoite on palvella monipuolisesti jäsenistöä sekä muita linnuista ja lintuharrastuksesta kiinnostuneita. Sivujen päivittämisestä vastasi BirdLife Suomen henkilökunta. Verkkosivuilla käytiin 59 000–190 000 kertaa kuukaudessa ja vuoden aikana yhteensä 1,28 miljoonaa kertaa, mikä on jokseenkin saman verran kuin vuonna 2020.

Tiira.fi-sivustosta kerrotaan kohdassa 3.2.

BirdLife Suomen sosiaalisen median kanaviin päivitettiin muun muassa linkkejä lintutilanteesta, järjestön uutisista, tapahtumista ja tiedotteista. Käytössä olivat Facebook, Instagram ja Twitter. Lisäksi lintulivestä (ks. 3.5) tallennettiin videoklippejä YouTubeen, ja nuorille lintuharrastajille ylläpidettiin valtakunnallista WhatsApp-ryhmää.

BirdLifen Facebook-sivun päivityksiä seurasi vuoden lopulla 60 599 henkilöä (58 070 henkilöä vuoden 2020 lopussa). Facebookissa pidettiin yllä myös kahta ryhmää: 100 lintulajia -ryhmässä oli vuoden lopussa 11 288 (7 944) jäsentä ja Lintuharrastus-ryhmässä 10 090 (7 564) jäsentä.

BirdLife Suomen Instagram-tilillä nuoret lintuharrastajat saivat julkaista postauksiaan, kukin kaksi viikkoa kerrallaan. Vuoden lopulla tiliä seurasi 13 400 henkilöä (8 040 vuoden 2020 lopussa). BirdLife Suomen Twitter-tilillä oli vuoden lopussa 3 374 (2 543) seuraajaa.

BirdLife Suomi ylläpiti useita sähköpostilistoja, kuten jäsenyhdistysten toimihenkilöille tarkoitettua BirdLife-aktiivit-sähköpostilistaa ja kaikille suomalaisille lintuharrastajille tarkoitettua Lintuverkko-sähköpostilistaa. Vuoden lopussa Aktiivit-listalla oli 421 (427 vuonna 2021) ja Lintuverkossa 946 (991). Luovuttiin EuroBirdNet-listan ylläpidosta.

4.7 Muu tiedotustoiminta

Mediatiedotteilla otettiin kantaa erilaisiin ajankohtaisiin kysymyksiin ja välitettiin tietoa lintumaailman tapahtumista. BirdLife Suomen toimisto laati vuoden aikana 36 mediatiedotetta, jotka julkaistiin painetussa tai sähköisessä mediassa. Henkilökunta avusti joukkoviestimiä noin 150 kertaa; radiohaastatteluja annettiin 27 ja tv-haastatteluja 17.

Jäsenille ja tukijoille lähetettiin vuoden aikana kahdeksan sähköistä uutiskirjettä. Niissä oli lyhyitä ajankohtaisia uutisia sekä tietoa tapahtumista ja kampanjoista. Uutiskirjepalvelun kautta lähetettiin myös tapahtumakutsuja BirdLifen tapahtumiin aikaisemmin osallistuneille.

5. Järjestötoiminta

Jäsenyhdistysten toiminnan tukeminen on tärkeää lintuharrastuksen edistämisen ja jäsenmäärän kasvun kannalta. Jäsenmäärän kasvu tuottaa lisää resursseja ja toimijoita myös suojelutyöhön.

5.1 Jäsenyhdistykset ja paikallistoiminta

BirdLife Suomeen kuuluu 30 jäsenyhdistystä, joiden toimialueet kattavat koko maan.

Jäsenyhdistyksiin kuului 31.12.2021 yhteensä 15 950 henkilöjäsentä (vuoden 2020 lopussa 15 238).

Vuoden aikana jäsenmäärä kasvoi 712 henkilöllä.

Tähän asti Kuopion Luonnon Ystävain Yhdistys ry:n jaostona toiminut Lintuyhdistys Kuikka järjestäytyi syksyn aikana rekisteröidyksi yhdistykseksi ja jätti jäsenhakemuksen BirdLife Suomelle. Lintuyhdistys Kuikka ry hyväksyttiin BirdLife Suomen jäseneksi edustajiston syyskokouksessa ja jaoston havaintojenkeruualue siirrettiin yhdistykselle Tiiran havaintojen seuratussa mukana. Vastaavasti Kuopion Luonnon Ystävain Yhdistys ilmoitti eroavansa BirdLife Suomen jäsenyydestä.

BirdLife Suomen jäsenyhdistykset	Jäsenmäärä vuonna 2021
BirdLife Keski-Pohjanmaa ry	254
Bongariliitto ry	1 214
Etelä-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys ry	435
Etelä-Savon Lintuharrastajat Oriolus ry	298
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys – Helsingfors traktens Ornitologiska Förening Tringa ry	3 789
Kainuun Lintutieteellinen Yhdistys ry	176
Kanta-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry	471
Kemi–Tornion Lintuharrastajat Xenus ry	143
Keski- ja Pohjois-Uudenmaan Lintuharrastajat Apus ry	477
Keski-Suomen Lintutieteellinen Yhdistys ry	751
Kuopion Luonnon Ystävain Yhdistys ry / Lintuyhdistys Kuikka	449
Kuusamon Lintukerho ry	156
Kymenlaakson Lintutieteellinen Yhdistys ry	392
Lapin Lintutieteellinen yhdistys ry	387
Lohjan lintutieteellinen yhdistys Hakki ry	278

Lounais-Hämeen Lintuharrastajat ry	122
Merenkurkun Lintutieteellinen Yhdistys ry	144
Ostrobothnia Australis rf	35
Pirkanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry	1 376
Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys ry	316
Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry	568
Porin Lintutieteellinen Yhdistys ry	513
Porvoon Seudun Lintuyhdistys – Borgå Nejdens Fågelförening ry	295
Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry	641
Rauman Seudun Lintuharrastajat ry	221
Suomenselän Lintutieteellinen Yhdistys ry	412
Suupohjan Lintutieteellinen Yhdistys ry	142
Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry, Åbo Ornitologiska Förening rf	1 195
Valkeakosken Lintuharrastajat ry	185
Ålands Fågelskyddsförening rf	115

Tuettiin luonteeltaan paikallisten ja omatoimisten lintuharrastusryhmien syntymistä ja toimintaa yhdistysten toimialueiden sisällä. Vuonna 2021 toimi kahdeksan paikallisryhmää viidessä yhdistyksessä.

5.2 Jäsenyhdistysten toiminnan tukeminen

BirdLife tuki jäsenyhdistyksiään ja niiden paikallisryhmiä monin eri tavoin. BirdLifen tarjoamat palvelut, kuten jäsenrekisteripalvelu ja uutiskirjepalvelu, on koottu verkkosivuille. Ajankohtaisista asioista tiedotettiin lisäksi muun muassa Aktiivit-sähköpostilistalla (ks. 4.5).

Yhdistystoimintaan liittyvissä asioissa, kuten vapaaehtoisverkoston luomisessa ja vahvistamisessa, tarjottiin neuvontaa ja koulutusta tarpeen mukaan. Retkikouluttaja Arto Kalliolan vetämät lintukävelykoulutukset jäsenyhdistyksissä jouduttiin koronatilanteen takia peruuttamaan. Etäyhteyksien avulla järjestettiin neljä puheenjohtajatapaamista, joissa vaihdettiin kuulumisia ja kokemuksia ajankohtaisista aiheista.

Jäsenyhdistysten sisäistä ja ulkoista viestintää tuettiin. BirdLife-lehden tapahtumakalenteri tarjosi

mahdollisuuden ilmoittaa tapahtumista ja kokouksista. Lisäksi yhdistykset ja paikallisryhmät saivat halutessaan esitellä toimintaansa lehdessä laajemminkin. Jäsenviestintään tarjottua BirdLifen käyttämää uutiskirjepalvelua käytti seitsemän yhdistystä.

Mediatiedottamisessa ja tiedotusvälineiden kanssa toimimisessa tarjottiin apua ja neuvontaa. BirdLifen valtakunnalliset tiedotteet olivat jäsenyhdistysten käytössä paikallisesti muokattaviksi ja levitettäviksi. Kaikilla yhdistyksillä oli www.birdlife.fi/yhdistys-aliasosoite sekä mahdollisuus saada yhdistys@birdlife.fi-sähköpostialias. Yhdistyksiä tuettiin myös sosiaalisen median käytössä. Vanhojen paikallislehtien sähköistä julkaisemista varten oli tarjolla lintulehtiportaali (ks. 4.5).

BirdLifen ylläpitämä Tiira-lintutietopalvelu (ks. 3.2) oli keskeisessä asemassa jäsenyhdistysten toiminnassa sekä lintuharrastuksen edistämisen, jäsenhankinnan että suojelu- ja tutkimustyön kannalta. Jäsenyhdistyksiä tuettiin suojelutyössä monin muinkin tavoin (ks. 2).

Jäsenyhdistyksiä kannustettiin aktiiviseen jäsenhankintaan neuvonnalla, materiaalilla ja antamalla Pihabongauksen yhteystietoja markkinointikäyttöön. Uudet jäsenyhdistysten jäsenet saivat liittymislahjana Rissa kiikarissa -lintuharrastusoppaan ja BirdLife-havaintovihkon. Yhdistysten jäsenhankintaa tuettiin myös muun muassa lähettämällä retkikummiin (ks. 3.3) vetämien retkien osallistujille BirdLife-lehti sekä mainostamalla jäseneksi liittymistä BirdLifen viestintäkanavissa.

Jäsenyhdistyksiä ja paikallisryhmiä kannustettiin järjestämään monipuolista ja helposti lähestyttävää yleisötoimintaa, kuten retkikummiin vetämiä retkiä (ks. 3.3). BirdLife Suomen valtakunnalliset lintuharrastustapahtumat (ks. 3.1) tarjosivat valmiit puitteet toteuttaa myös paikallisia tapahtumia ja saada medianäkyvyyttä. Lasten ja nuorten toimintaa sekä sen tukemista esitellään kohdassa 3.4.

Jäsenyhdistysten ja paikallisryhmien käyttöön tarjottiin monipuolista materiaalia. BirdLifen tuottamia esitteitä ja BirdLife-lehteä voi tilata tapahtumissa jaettavaksi. Käytettävissä oli mallipohjat oman yhdistysesitteen ja uuden jäsenen infopakettien tuottamiseen. BirdLifen kautta oli mahdollisuus teettää yhdistysbanderolli ja lintutorneihin kiinnitettäviä tornikortteja. Yhdistyskyselypalvelun avulla jäsenyhdistyksillä oli mahdollisuus teettää jäsenkysely helposti ja edullisesti.

Jäsenyhdistyksille oli tarjolla mahdollisuus BirdLife Suomen selainpohjaiseen jäsenrekisteripalveluun. Palvelua käytti 25 yhdistystä.

5.3 Huomionosoitukset

BirdLife Suomen kultainen ansiomerkki myönnettiin Ilmari Häkkiselle. BirdLife Suomen hopeinen ansiomerkki myönnettiin Matti Aaltoselle, Jouko Astorille, Kalevi Eklöfille, Markku Hyväriselle, Harri Koskiselle, Ari Lehtiselle, Seppo Niiraselle ja Pekka Poutulle. Yhdistyksen BirdLife-ansiomerkki, joita jäsenyhdistykset myöntävät oman harkintansa mukaan, myönnettiin seitsemälle henkilölle.

BirdLife Suomen vuoden lintuyhdistys -tunnustuspalkinto myönnettiin Lapin lintutieteelliselle yhdistykselle. Valinta perustui erityisesti suurella toimialueella esimerkillisesti toteutettuihin lintukartoituksiin sekä aktiiviseen yleisö-, koululais- ja kurssitoimintaan. Vuoden nuoreksi lintuharrastajaksi valittiin Nico Niemenmaa Kirkkonummelta ja vuoden retkikummi Petri Laine Paimiosta. Uusi vuoden Tiira-yhdistyskäyttäjän tunnustuspalkinto myönnettiin lahtelaiselle Kari Reinikaiselle.

5.4 Kansainvälinen järjestötoiminta

BirdLife Suomi on kansainvälisen BirdLife International -järjestön jäsen ja toimi edellisvuosien tapaan tiiviissä yhteistyössä BirdLife Internationalin sekä BirdLife Euroopan toimiston henkilökunnan kanssa suojelu-, tiedotus- ja järjestötoimintaan liittyvissä asioissa. BirdLife Suomi sai BirdLife Internationalilta materiaalia ja muuta apua tiedotustoiminnan ja varainhankinnan tueksi.

BirdLife Suomi maksoi jokaisesta henkilöjäsenestä BirdLife Internationalille jäsenmaksuna yhden dollarin (USD) sekä vapaaehtoista jäsenmaksua BirdLifen Euroopan toiminnalle 3 000 euroa.

Osallistuttiin maailman suurimpaan lintuharrastustapahtumaan, EuroBirdwatch-viikonloppuun 2.–3.10. (ks. 3.1).

Hallituksen puheenjohtaja, toiminnanjohtaja ja suojelu- ja tutkimusjohtaja osallistuivat 25.–26.11. etäkokouksena järjestettyyn Euroopan jäsenkokoukseen (partnership meeting).

Euroopan BirdLifen lintu- ja luontodirektiiviyörymän (NTF) etäkokouksiin 29.–30.4. ja 6.5. sekä 16.–18.11. osallistuivat Margus Ellermaa ja Tero Toivanen.

BirdLife Internationalin julkaisemaa BirdLife – The Magazine -lehteä välitettiin linnustonsuojeluklubin kansainvälisen maksun ja kannatusmaksun maksaneille ja lehden tilaajille. Suomen levikki oli 50 kpl.

Kansainvälistä suojelutoimintaa käsitellään tarkemmin kohdassa 2.5.

6. Hallinto

6.1 Edustajisto

BirdLife Suomen ylintä päätösvaltaa käyttää edustajisto, jonka toimikausi on kaksi kalenterivuotta. Jokaisella jäsenyhdistyksellä on vähintään yksi edustaja. Lisäedustajia kukin yhdistys saa jäsenmääränsä perusteella BirdLife Suomen säännöissä määriteltujen kriteerien mukaisesti.

Kaudella 2020–2021 edustajia oli 105. Edustajiston puheenjohtajana toimi Petri Seppälä (Pirkanmaan Lintutieteellinen Yhdistys) ja varapuheenjohtajana Arto Kalliola (Turun Lintutieteellinen Yhdistys).

Edustajiston kevätkokous 21.3. pidettiin koronarajoitusten vuoksi etäyhteyksin Google Meet -palvelussa. Kevätkokouksessa hyväksyttiin äänestys- ja vaalijärjestys ja tiedotettiin mediaa järjestön kuntavaalitavoitteista. Syyskokousviikonloppu pidettiin 20.–21.11. Hyvinkäällä ja verkossa. Kokoukseen pystyi ensi kertaa osallistumaan päätösvaltaisesti molemmilla tavoilla. Kokous hyväksyi yksimielisesti aiemmin Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry:n jaostona toimineen, nyt itsenäiseksi yhdistykseksi rekisteröityneen Lintuyhdistys Kuikka ry:n BirdLife Suomen jäseneksi. Edustajisto myös tiedotti mediaa vaatimuksestaan hämälämetsästyksen kieltämisestä. Molemmat kokoukset suoratoistettiin YouTubessa.

Syyskokouksessa valittiin jäsenet liittohallitukseen viiden erovuoroisen tilalle kaudelle 2022–2023. Erovuorossa olivat hallituksen puheenjohtaja Mika Asikainen sekä hallituksen jäsenet Jussi Kentta,

Markus Keskitalo, Kim Kuntze ja Marko Vauhkonen. Puheenjohtajaksi valittiin uudelle kaudelle Mika Asikainen. Erovuoroisista Jussi Kentta ei pyrkinyt jatkokaudeksi. Hallitukseen valittiin ilman äänestystä Markus Keskitalo, Kim Kuntze, Petri Varjonen ja Marko Vauhkonen.

Varsinaisena tilintarkastajana toimi HT Jarmo Tähtinen ja varatilintarkastajana HT Noora Kerbs. Toiminnantarkastajana oli Juhani Timonen ja varatoiminnantarkastajana Jari Kårlund.

6.2 Liittohallitus

BirdLife Suomen kymmenjäseninen hallitus piti seitsemän kokousta, joista kolme pidettiin etäyhteyksin ja neljä oli sähköpostikokouksia. Lisäksi hallitus ja henkilökunta pitivät 11.9. suunnittelukokouksen. Hallitukseen kuuluivat seuraavat henkilöt (suluissa osallistuminen kokouksiin):

Nimi	Asema	Kotipaikka	Osallistuminen
Mika Asikainen	puheenjohtaja	Järvenpää	(7/7)
Hanna Aalto	varapuheenjohtaja	Parikkala	(5/7)
Kim Kuntze	sihteeri	Tampere	(6/7)
Juhani Kairamo	taloudenhoitaja	Espoo	(6/7)
Jaakko Asplund	jäsen	Helsinki	(7/7)
Jussi Kentta	jäsen	Teuva	(7/7)
Markus Keskitalo	jäsen	Porvoo	(7/7)
Hannu Lehtoranta	jäsen	Juuka	(7/7)
Jyrki Mäkelä	jäsen	Kuusamo	(4/7)
Marko Vauhkonen	jäsen	Heinola	(7/7)

Hallituksen kokousten pöytäkirjapykälä kertyi 70.

6.3 Toimikunnat

EU-toimikunta:

Margus Ellermaa, Marko Halonen, Teemu Lehtiniemi ja Tero Toivanen. Toimikunta toimii BirdLifen EU-tavoitteiden edistämiseksi.

Heinäkurppatyöryhmä:

Simo Jokinen, Juha Juuti, Jari Kiljunen, Matti Koivula, Jari Kontiokorpi, Harri Kontkanen, Karri Kuitunen, Teemu Lehtiniemi, Mika Pirinen, Tero Toivanen ja Arto Ustinov. Toimikunta edistää heinäkurpan suojelua.

Kansainvälisen toiminnan toimikunta:

Mika Asikainen, Johan Hassel, Raimo Hyvönen, Anne Poutanen ja Tanja Toivola. Toimikunta toimii

kansainvälisten kampanjoiden ja BirdLife Internationalin työn tunnettuuden lisäämiseksi.

Nimistötoimikunta:

Harri Högmander (pj.), Jukka Hintikka, Juhani Lokki, Jan Södersved ja William Velmala. Toimikunta ylläpitää ja päivittää maailman lintujen suomenkielisten nimien luettelo.

Nuorisotoimikunta (ks. 3.4):

Nea Pitkäkangas (pj.), Hanna Aalto, Hannes Halminen, Juho Hartikka, Joonas Juujärvi, Markus Kanninen, Olli Kesikallio, Jaakko Koponen, Kim Kuntze, Oiva Latvalehto, Akseli Myllyneva, Nico Niemenmaa, Eetu Paljakka, Inka Plit, Ahti Pulli ja Teemu Sirkkala.

Oikeuskäytäntötoimikunta:

Aki Arkiomaa, Jukka Helin ja Teemu Lehtiniemi. Toimikunta laatii oikeuspäätöksiin perustuvia ohjeita valitusten teon avuksi.

Rariteettikomitea (ks. 2.1):

William Velmala (pj. ja jäsen 15.3. asti), Petteri Lehikoinen (pj. 15.3. alkaen), Hannu Huhtinen, Karri Kuitunen, Petri Lampila, Alekski Lehikoinen, Tero Toivanen (15.3. alkaen) ja Roni Väisänen. Komitea tarkastaa ja julkaisee kaikki Suomessa tehdyt valtakunnallisesti harvinaiset lintuhavainnot ja pitää yllä virallista lajilistaa Suomessa havaituista lintulajeista.

Tiiran kehittämistoimikunta:

Sebastian Andrejeff, Olli Haukkovaara, Jarmo Jokinen, Kim Kuntze, Teemu Lehtiniemi, Heikki Liehu, Antti J. Lind, Pekka Topp ja Peter Uppstu. Toimikunta avustaa Tiira-lintutietopalvelun suunnittelussa.

Tiiran neuvontatoimikunta:

Eveliina Pylväs, Jan Södersved ja Pekka Topp. Toimikunta laatii ohjemateriaalia Tiiran käytöstä erityisesti jäsenyhdistysten käyttöön.

6.4 Henkilökunta ja toimitilat

BirdLife Suomen toimihenkilöt olivat toiminnanjohtaja Aki Arkiomaa, suojelu- ja tutkimusjohtaja Teemu Lehtiniemi, tiedottaja Jan Södersved, hallintopäällikkö Kirsi Peltonen, järjestökoordinaattori Inka Plit, suojeluasiantuntijat Tero Toivanen ja Aapo Salmela, ohjelmistoasiantuntija Antti J. Lind, lintuvesiasiantuntija Heikki Helle, osa-aikainen taloussihteeri Merja Taiminen-Vähätalo ja määräaikaisena kielenkääntäjänä V. Huuskonen.

Tuntityöntekijöinä työskentelivät taloudenhoitaja Juhani Kairamo, Tiira2-kehitystyössä kuusi henkilöä ja valkoselkätikkakartoituksissa Matti Lötjönen. BirdLife Suomen toimistolla suorittivat siviilipalvelusta Mirko Sillanpää (6.4. alkaen), Ilari Kauko (28.6. alkaen), Toni Vääntinen (28.6. alkaen), Arttu Repo (22.9. alkaen) ja Sami Lyytikäinen (30.9. saakka).

BirdLife Suomen toimisto sijaitsee Helsingissä (Annankatu 29 A 16). Toimistolla toimii BirdLifelta vuokratulla työpisteellä myös Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa.

6.5 Jäsenyydet ja edustukset

Jäsenyydet:

- Aikakausmedia ry
- BirdLife International
- FEE Suomi (Suomen ympäristökasvatuksen seura ry)
- Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto IUCN ja Suomen IUCN-komitea
- Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry
- Siemenpuu – Kansalaisliikkeiden yhteistyösäätiö
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry, ulkojäsen
- Tieteellisten Seurain Valtuuskunta
- Vastuullisen metsänhoidon yhdistys ry (Suomen FSC)
- Veronmaksajain Keskusliitto ry

Edellä mainittujen jäsenyyksien osalta BirdLife Suomea edusti henkilökunta.

Kotimaiset edustukset (suluissa BirdLife Suomea edustanut henkilö):

- BirdLife Suomen ja Luonnontieteellisen keskusmuseon yhteistyöryhmä (Teemu Lehtiniemi, Tero Toivanen)
- FSC Suomen hallitus (Tero Toivanen)
- FRESHABIT LIFE-hankkeen ohjausryhmä (Tero Toivanen)
- Hanhipellot ihmisten ja valkoposkikihanhien välisen ristiriidan lievittäjänä -hankkeen ohjausryhmä (Teemu Lehtiniemi)
- HELMI-hankkeen ohjausryhmä (Teemu Lehtiniemi)
- Järjestöjen maatalouden ympäristöryhmä (Teemu Lehtiniemi)
- Kiljuhanhityöryhmä (Teemu Lehtiniemi)
- LIFE Luonto ja BD -työryhmä (Tero Toivanen)
- Lintuinfluenssan siipikarjariskien mallinnus -hanke (Teemu Lehtiniemi)
- Lintutyöryhmä (Uhanalaisuus ja direktiiviraportointi) (Teemu Lehtiniemi)
- Lintupeltojen kehittämishankkeen ohjausryhmä (Teemu Lehtiniemi)
- Metsähallituksen vieraspetohankkeen ohjausryhmä (Teemu Lehtiniemi)
- Mökkiläiset ja vieraspedot -hankkeen ohjausryhmä (Teemu Lehtiniemi)
- Ramsar-kosteikkotyöryhmä (Tero Toivanen)
- Sotka-hankkeen ohjausryhmä (Teemu Lehtiniemi)
- Suomen FSC-standardityöryhmä (Tero Toivanen)
- Suomen IUCN -komitea (Teemu Lehtiniemi)
- Sääksisäätiö (Vesa Hyyryläinen)
- Vieraslajiasioden neuvottelukunta (Teemu Lehtiniemi)
- Vieraslajiasiantuntijaverkosto (Teemu Lehtiniemi)
- Ympäristöministeriön lintuihin kohdistuvien luonnonsuojelurikosten ja munien keruun ehkäisy (MURO) -ryhmä (Teemu Lehtiniemi)

Kansainväliset edustukset:

- Agriculture Task Force (ATF) (Irina Herzon)
- Association of European Rarities Committees (AERC) (rariteettikomitea)
- Nature Task Force (NTF) (Margus Ellermaa ja Tero Toivanen)

- EBCC Eurobirdportal ohjausryhmä (Peter Uppstu)
- Marine Task Force (Teemu Lehtiniemi, Tero Toivanen)

7. Talous

BirdLife Suomen talouden perustana olivat vuositukimaksut, jäsen- ja tilausmaksut, kuukausitukimaksut, ympäristöministeriön yleisavustus, opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustus nuorisotyötä tekeville järjestöille, julkaisujen myyntitulot, mainostulot, linnustonsuojeluklubin tukimaksut sekä lahjoitukset. Varainhankinnasta vastasi toiminnanjohtaja.

Tilikauden tulot olivat 1 260 986 euroa ja tilikauden ylijäämä oli 32 076 euroa.

7.1 Jäsenet

Jäsenyhdistysten jäsenmaksu oli 13 euroa per jäsenyhdistyksen jäsen perhejäsenet pois lukien. Jäsenyhdistysten jäsenmäärät on listattu kohdassa 5.1.

7.2 Vuosi- ja kuukausitukijat

Vuositukijoita BirdLife Suomella oli vuoden lopussa 8 952 (8 105 vuonna 2020), joista uusia oli 1 582. Vuoden aikana toteutettiin soittokampanjoita vuosi- ja kuukausitukijoiden hankkimiseksi. Vuositukimaksu oli vähintään 33 euroa. Kuukausitukijoita oli vuoden lopussa 1 575 (1 330 vuonna 2020), joista uusia 354.

7.3 Linnustonsuojeluklubi

Ylläpidettiin linnustonsuojeluklubia, jonka tukimaksua maksoi 234 tukijaa.

7.4 Kertalahjoitukset

Lahjoituksia saatiin 107 215 euroa, johon sisältyvät BirdLifen organisoimien jäsenyhdistyskeräysten tulot 31 123 euroa.

7.5 Muu varainhankintatyö

Vuoden aikana markkinoitiin BirdLifen lahjapönttöjä, ja käytössä oli palvelu tekstiviestilahjoitusten keräämiseksi ja lahjoitusten tekeminen Facebookin kautta.

BirdLifen yritys yhteistyökumppanit olivat Elenia Oy, Finnature Oy, Lintukuva.fi, Skafung Nature, Suomen Lintuvaruste Oy ja Ylläksen Yöpuu. Yhteistyön aihealueina olivat muun muassa lintu- ja valokuvauskurssien sekä tapahtumien järjestäminen. Tiira-lintutietopalveluun (ks. 3.2) perustuvaa havaintosivupalvelua myytiin erälle kunnille.

7.6 Valtionavustukset

Opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustus nuorisotyöhön oli 39 000 euroa. Ympäristöministeriöltä saatiin yleisavustusta ympäristöjärjestötoimintaan 70 000 euroa. Yleisavustukset ovat noin 8,5 prosenttia kokonaistuloista.

8. Suomen Lintuvaruste Oy

Suomen Lintuvaruste Oy on BirdLife Suomen kokonaan omistama lintuharrastusvälineiden myyntiin erikoistunut yritys. Yhtiön toiminnan tavoitteena on jäsenistön palveleminen, toiminnan kannattavuuden parantaminen sekä BirdLifen toiminnan tukeminen.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2021 oli noin 1 700 000 euroa, ja yhtiö lahjoitti BirdLife Suomelle 49 500 euroa tieteellistä toimintaa varten. Lintuvaruste ei jakanut osinkoa. Yhtiön hallituksessa olivat Aki Arkiomaa, Juhani Kairamo ja Jouni Lamminmäki. Yhtiöllä on toimitusjohtaja ja yksi työntekijä. Lintuvarusteella on myymälä Helsingin Viikissä (Koetilantie 1).